

Brassó, Nagy- s Czerna-utca sarkán
Papp F. uttoraktára fölött, 1. em.
a 2) a szerkesztő h. tköznapiakon délelőtt
9 - 11 óra között,
Bolyai, nester-utca 325. sz. a.
hol minden délután alálható
A lap szellemi részét illető min-
den közlemény, valamint
az előfizetési pénzek és hirdetések
bérmenteseni de küldendőek.
Kéziratok vissza nem datnak.

BRASSÓ

helyben házhoz hordva v. vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt, félévre 3 frt 0 krt
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos gármond-sor helye 5 kr (1-10 so
helye 50 kr.) Nagyobb és többszöri hirt-
tésenköl kedvezmény.
Minden egyes hirdetés bérlegdíja 30 kr
Nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizet.

Politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap.

A brassói és erzsébetvárosi kir. törvényszékek és ezekhez tartozó brassói, fogarasi, hosszufalusi s zernesti, dicső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszuaszoói, köhalmi, medgyesi, nagy-sinki, segesvári és szen-
ágothai kir. járáshíroságok hivatalos hirdetője.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát; Bécsben: Daube G. s társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetési irodájában.

18-ik szám.

Brassó, Kedd, február 14-én.

IV. évfolyam 1888.

Még egyszer a helyi vasut kérdéséhez.

Tek szerkesztő ur!

Becses lapjának közelebbi számaiban érdekes és meggyőző cikkeket olvastunk az ugynevezett helyi érdekű vasut szükségességéről s főleg annak kimutatásáról, hogy e helyi vasutnak Sepsi-Szentgyörgyről nem egyenesen kell Uzonból Szász-Hermány és Prázmár között Brassóba sietni, hanem okvetlenül szükséges annak a brassóvármegyei ugynevezett csángó-magyar községeket is érinteni. Tehát Prázmárról Tatrangra, Csernáfaluba és onnan Derestyébe. Az ugynevezett Noa-brassói kis szárnyvonatkát bizvást elengedhetjük.

Fel volt azon cikkekből igen alaposan tüntetve ennek a vonalnak előnye az Uzon-Brassói felett. Csak szószaporítás fogna lenni azokat itt ismételni. De nekünk úgy tetszik, hogy azokban a cikkekből, bármi okból is történt, el lett hallgatva az egyik legfőbb érdek, t. i. a magyar nemzeti érdek, pedig ezt nekünk itt hangsúlyozni kell, pedig úgy hangsúlyozni, hogy azt háromszékmegyei székely testvéreink is hallják meg és szívveljék meg, hazafias szent kötelességünk.

Tizennyolcz-husz ezer csángó-magyar érdekéről van itt szó, midőn az egyenes és kissé a hegyek alá begömbülő vasutépítésről vitatkozunk.

A csángó nép a székelynek édes testvére, eredetileg tiszta székely vér. Szívósan ragaszkodott e nép sok mostoha századon át magyar anyanyelvéhez, magyar volt és lesz az idők végezetéig. Önvérével védte századokon át az ó-sánczi, tömösi, törösvári szorosokat és Brassó város sánczeit a betörő török, tatár és oláh hordák ellen. 1848-ban mint egy ember állott talpra a haza szabadságának szent védelmére. A derestyei állomás közelében elvonuló „tatárhányás“ nevű sáncz, a tömösi szorosban fekvő „magyar vár“ hirdetik e nép honszerelmét. Ők nevezték el azt a sziklát „magyar vár“-nak az abszolutizmus gyászos éveiben, melyre a magyar mérnökök hazafias egylete ezelőtt 5 évvel azt a díszes honvédelmi emléket állította.

E nép hazafias érzülete emancipálta legelőbb iskoláit a felekezeti szűk korlátai közül, előbb községivé, majd államivá nyilvánit-

ván azokat. Nála mindig ezt a jelszót halljuk: „a haza minden előtt!“ E nép emancipálta magát 40 éves küzdelem után egyházilag, külön esperességet alakítván. E nép emancipálta magát közelebb közgazdasági tekintetben Brassó várostól mint állítólagos földesurtól, önmagát váltván meg saját erején, országos segély hozzájárulása nélkül.

Épen most kezdődik az a súlyos 32 esztendő, melyek alatt ez a hét magyar csángó község meg fogja magát Brassó várostól váltani tetemes áldozatok árán. A Székelyföldről jövő vasut-vonalba — mint reményeinek egyetlen horgonyába — veti minden bizalmát, hogy havasainak gazdagságát felhasználva, képes lehessen megfizetni Brassó városnak a váltásdíjt, melynek megfizetésére magát kötelezte. Vasut nélkül e nép a súlyos teher alatt összeroskad. A vasutat a háromszéki székely testvérektől várja. — Fog-e testvéreikben csalakozni?

Mi bízunk a székely testvérek testvéri szeretetében, hogy nem fogja csángó testvéreit magától csak azért ellökni, hogy néhány percczel hamarabb s pár krajczárral olcsóbban érkezék Brassóba, mely szerintük hazafiatlan szászok fővárosa. — Tulzók mindenütt s így Brassóban is vannak szász és román nemzeti-ségi tulzók, de a lakosság nagyobb része hazafias érzületű. De ha áll, a mit székely testvéreink lapjaikban és röpiratokban hirdetnek Brassó polgáraitól, szászokról, románokról, hogy azok nem hazafias érzületűek: úgy egy okkal több ez arra, hogy ne taszítsák el maguktól azt a hazafias elemet, melyre minden időben számíthatnak; hanem épen most, midőn erre alkalom nyílik, siessenek azt magukhoz csatolni a vasut által is.

Apellálunk háromszéki székely testvéreink ismert hazafiságára és kérve-kérjük: ne feledjék el a csángókat; öleljék magukhoz ezt a derék, munkás és hazafias magyar elemet a székely vagy helyi vasut által. Soha sem volt erre jobb alkalom; soha sem fogják a háromszéki székely testvérek kézzelfoghatóbban bebizonyítani e nép iránt való testvéri szeretetüket, mint ez alkalommal tehetnék. Visszahódítának egy derék magyar népfajt, a mely eddig Oláhországban kereste lételének biztos talaját. Ki ezt fel nem fogja, annak hasztalan

írnék ívekre menő vezércikkeket. A mi hely vasutunk a csángó községek felé vezetve, a leghazafiasabb missziót teljesíteni, s hogy ezt teljesíthesse, az Háromszék művelt polgáraitól függ. — Fogunk-e csalódni? Nem; mert ez annyi lenne, mint a háromszéki testvérek hazafiságába vetett bizalomban megrendülni!

Koós Ferencz.

Belföld.

Brassó, febr. 13. (Az új zászlós urak.) Szombati számunkra már elkésve érkezett azon hír, hogy Ő felsége kinevezte idősb Szögyény-Marich Lászlót, az eddigi főtárnokmestert, országbíróvá; idősb gróf Zichy Ferencz főasztalnokmestert, tárnokmesterré, gróf Csáky Albin, szepesmegyei főispánt, főasztalnokmesterré. Ezen legfelsőbb kinevezések politikai körökben nagy megelégedéssel fogadtattak.

Brassó, febr. 13. (A bevádolt állam.) A »Pesti Napló« február 10-iki reggeli száma „Államkincstár és állampolgárok“ czimen egy vezércikket közöl, a mely valóban tullépi e megengedett határt. A pénzügyi kormányzatot s annak közegeit egyenesen oly tettekkel vádolja, a melyeknek elkövetése büntető-törvénykönyvbe ütköző cselekményt képez és a maga valódi nevén mondva nem más, mint szándékos csalás és zsarolás. Alkalmat fogunk magunknak venni, hogy erre a cikkekre legalább a mi pénzügyi hatóságaink köréből vehető számszerű adatokkal reflektáljunk. Addig is meg kell azonban jegyeznünk, hogy ha az ellenzéknek sok is van megengedve, de az ily, be nem bizonyítható vádak emelése, tehát az állam közegeinek — pénzügyminisztértől lefelé — rágalmazása nem. Ez talán az ellenzéknek sem lehet érdeke.

Brassó, febr. 13. (Vámszerződésünk Romániával.) Érdekes távirati tudósítást vettünk szombaton délelben Bukarestből. Sajnáljuk, hogy mult számunkra elkésett. E tudósítás így szól: Néhány nap óta bizalmas tanácskozások folynak az osztrák-magyar monarchiával félbeszakadt vám- és kereskedelmi szerződésre vonatkozó tanácskozások újból való megkezdése tárgyában. A tanácskozások a román kormány és Goluchowsky gr. közt folynak, s még néhány napot vehetnek igénybe. A hivatalos tárgyalásokat csak akkor kezdenék meg, ha e bizalmas értekezés folyamán meg tudnak egyezni arra az alapra nézve, a mely a szerződési tárgyalások kiinduló pontját képezné,

A „BRASSÓ“ TÁRCZÁJA.

Lazarov.

Vezeti a muszkát Lazarov tábornok
Hős magyarok ellen;
Merre megy, zokognak özvegyek meg árvák:
Könyörülj, kegyetlen!

A Rikán maroknyi székely had száll síkra
Bősz szuronycsatára.
„Éljen a szabadság!“ — S rá üvölt az ellen:
„Hurráh, Moszkva cásárja!“

Vérpatakon át egy lánykaarczu hadnagy
Tör most Lazarovra:
„Kárhozat rád, zsarnok!“ — Oh, be kár, szívéig
Nem hatolt be kardja! . . .

„Nem fog rajtam álm, sajj a lázas sebhely . . .
A fogolyt élembe!
Hadd enyhítse kínom a bosszú, az édes,
Ha nézek szemébe!“

Vezetik a foglyot. Két szeme kiszúrva . . .
Így áll örök éjben. . . .
„Lázadó! bűnhődtél; szabadon eresztlek,
Hogyha esdesz térdén!“

„Göröcsfalvi templom vérrel festett tornya
Dicsőíti ősem, —
S én hogy hajtsak térdet? Százszor inkább kínpad,
Sem hogy szégyen öljön!“ . . .

Folyosón künn hallszik a kozák ör lépte . . .
„Állj! Ki vagy, te asszony?“
„Lázárnénak hívnak!“ — „És e tör kezében?“
„Bosszum végrehajtom!“

Tábornok elébe hurezolják Lázárnét . . .
Jaj, fiát itt látja!
Kebelére vonja, s vak szemét örülten
Szorítja ajkára.

„Lazarov! Ismersz-e? Hisz te Lázár voltál,
Az én hűtlen férjem!
Nőd s fiad lábadozál . . . szent hazád a porban . . .
Isten úgy segéljen!“

Baráczy Sándor.

Hadi-sarcz.

— Reministentia. —

Miután a világpolitika nagy mestere Európa összes népeinek feszült várakozása mellett elmondotta nagy beszédét s abban röviden, de jelentősen ráutalt a korabeli háborukra, a politika keretén kívül — itt a vonal alatt — emlékezzünk meg mi is a háboru

egyik természetszerű következményéről, a hadi-sarczról, mely béke-tényező — valamely háboru esetén — a küzdő feleket egyaránt és felettébb érzékenyen érinti.

A régi népeknél a győző fél legtöbbször megelégedett a kivívott siker erkölcsi értékével. Az ebben rejlő erő volt egyszersmind a küzdelemnek jelentékeny tényezője. Ennek értékét ugyan az újabb idő sem tagadja meg, de nagyobb nyomatókat ad annak egy másik tényező: a pénz által.

Természetes tehát, hogy a győző fél az önvédelem vagy a kivívandó siker érdekében hozott áldozatokat vissza is követeli attól, a ki miatt áldoznia kellett. Az újabb kor háboru áldozataiért ma már több irányban követel kárpótlást: követel egyfelől a háboru mindennemű közvetlen áldozataiért, másfelől meg a háboru folyama alatt megszűnt ipari és kereskedelmi s általános gazdasági tevékenységeért; de követel azért, hogy a legyőzöttnek mentől nagyobb kimerültségét idézze elő, s ez által a békének hosszú ideig tartó kezességét biztosítsa.

A nagy Napoleonig a hadi sarczok nagyságát alig ismerte az új-kor. Csak midőn Napoleon kezdte azokat egyes nemzetekre kiróni, rémült a világ annak hihetetlennek vélt nagysága felett; pedig hogy minő gyerekjátékok valának azok a közelebbi idő e nemű áldozataihoz képest, csak néhány adatot jegyzünk fel közülök:

Ha a román kormány a marhaszállításra vonatkozó szerződéstől elállana, Ausztria-Magyarország megelégszik a legtöbb kedvezményi, szerződéssel. Ha azonban a román kormány — mint előre látható — a marhaszállítási szerződésre sulyt fektet, úgy Ausztria-Magyarország azon vámkedvezményeknek legalább egy részét (?) fogja követelni, a melyeket a legutóbbi tanácskozások alkalmával kívánt. A bizalmas megbeszélések eredményétől függ, hogy a formális tanácskozásokat megkezdik-e vagy sem.

Brassó, február 13. (Országgyűlés.) A képviselőház szombati ülésén folytatta a vallás- és közoktatási miniszteri tárcza részletes tárgyalását, a melynél Thaly az akadémia házának adómentesítését indítványozta. Trefort miniszter hozzájárul tehez, de Weckerle államtitkár ellenezte ezt. Végre a miniszterelnök egy módosítottánál Thaly visszavonta indítványát. Ezt a kérvények tárgyalása követte, mely közben a „hevesi kérvény” fölött éles vita feldőlt. De vége a vitának csak jövő szombaton lesz. A főrendiház is ülést tartott, melyen báró Vay Miklós elnökölt a kit Schlauch Lőrincz nagyvárad püspök üdvözölt.

Brassó, febr. 13. (Reformok.) A belügyminiszterium, mint értesülünk, a törvényhatósági élet egyik érzékeny hiányának orvoslását készíti elő. A miniszterium ugyanis sajnos tapasztalta, hogy a megyék és királyi városok pénzügyi szabályzatai a legtöbb elvek szerint készültek, néhol pedig már olyan régi időből valók, hogy a modern viszonyoknak egyáltalán nem felelnek meg. Ez elavult szabályzatok mellett az újabbak is számos olyan határozatot tartalmaznak, melyek a pénzügyi és az ellenőrzés szempontjából joggal kifogásolhatók. Végül sok bajra ad okot az is, hogy a törvényhatóságok ide vonatkozó statútumaiban hiányzik a kellő egyöntetűség s majdnem mindenütt más-más eljárás divik. Mindez sok visszaélésre és rendetlenségre ad alkalmat, melyek orvoslása a közügy érdekében föltöte kívánatos. Másrészt — mint értesülünk — a pénzügyi közigazgatás reformját a pénzügyminiszterium közvetlenül a budapesti befejeztével megfogja kezdeni és pedig, mint értesülünk, először is saját magán. A miniszterium szervezete és ügyosztályainak beosztása fog lényeges átalakításokon átmenni. Jelenleg a miniszterium az elnökségen kívül tizenhatsz ügyosztályból áll.

Ez ügyosztályok számának csökkenését vagyis némely osztályok számának csökkenését vagyis némely osztályok egyesítését tervezik, minek megfelelően sokban új munkabeosztás fog létesíttetni. A reformmal egyidejűleg a személyzetben is változások állanak kilátásban s a nélkülözhető tisztviselők közül néhányan nyugdíjaztatni fognak. Ha a reorganizáció a központban be lesz fejezve, a nyár folyamán a pénzügyigazgatóságok reformja van kilátásba véve.

Külpolitikai szemle.

Brassó, február 13.

— Bismarck beszéde még mindig a legfontosabb esemény a politikában, s annak különböző magyarázata képezi még mindig a politika tárgyát. Oroszországból érkezett jelentés szerint a császár személyesen rendkívül kedvezően nyilatkozott Bismarck herceg beszédéről; sőt az e hó 10-én tartott katonai tanácskozáson, melyen Gurko, Richter és Kostanda azt java-

solták, hogy a nyugati határra ne koncentrálnak több csapatot, — Bismarck beszédéről a császár a következőket mondta: „Bismarcknak igaza van; nem kívánom a háborút.”

Ugyaneznap azonban jelentik Varsóból, hogy a katonai mozgalmak még mindig folynak s legközelebb négy lovasezredet (cserkesz lovaságot) fognak felállítani Pinczov mellett, másrészt Orosz-Lengyelországban az orosz csapatok katonai orvosai személyzetét tetemesen megszorították.

A francia kamara ülésén — a gyarmat — politikai vita alkalmával Zreppel püspök, célzással Bismarck herczeg beszédére következőképen nyilatkozott: Franciaország is fél az Istentől, de nem úgy, mint azok a farizeusok, kik önmagukat jobbnak tartják a többiekénél és hivatkoznak vallásos érzelmeikkel. Franciaország fél az Istentől és bizik, hogy a jövőben Isten vele lesz.

Brüsszelből vett, jó forrásból eredő hiteles hírek szerint Belgium és Hollandia azon államok közé tartoznak, melyek Bismarck jelzése szerint Németországgal megállapodtak, hogy az orosz-francia támadás esetére a béke-ligához csatlakoznak. A megállapodás novemberben jött létre, igaz, hogy írott szerződés nélkül.

Magyar kisdédóvóintézet és a szász-román lapok.

„Ugy vagyunk értesülve, hogy a brassói kulturegyletiek készüléteket tettek arra, hogy a jövő tavaszon Bolgárszeg külvárosában in suburbiul Scheiu — óvodát szándékoznak oly célból nyitni, hogy a román gyermekeket bevonják ebbe a magyarosító kelepcebe.”

„Milyen mesterházas kísérlet! Látszik, hogy ezek az emberek — még szép, hogy embereknek nevez — gyertyával keresik a felsüléseket, mert biztosítjuk őket — már t. i. a gazetások — a legteljesebb kulturegyleti felsülés felől. — Hát olyan haszontalanoknak tekintik a brassói románokat, hogy azok elidegenítik gyermekeiket nyelvük- és nemzetiségüktől? Ez nagy kultúr egyleti merészség fogna lenni.”

Igy ír a „Gazeta” idei 21. számában. A t. szerkesztő ur b. lapjának múlt számában emliti, hogy ezt a hirt a brassói német lap is közölte a „Gaz.” után s megjegyezte, hogy ha állitunk is Bolgárszegbe óvodát, azt nem a román gyermekek magyarosítása céljából fogjuk felállítani, de ez idő szerint ezt anyagi viszonyaink miatt nem tehetjük.

Tisztázzuk a helyzetet. A „Gaz.” az ő nagy urhatnáságában ez előtt két-három évvel nem látott Brassóban más magyart, mint cselédeket. Ehhez szekundáltak neki nemcsak a brassói német ujság, hanem még a városi tanács is. Ma mindhárman kiábrándultak; ma már belátják, hogy a brassói magyarság megköveteli mindhármuktól a köteles tiszteletet. És minek kell ezt a változást tulajdonitanunk? Az Emke. brassói főkegyeletének, melyben az összes brassói és brassómezei magyarság tömörült és páratlan áldozatkészségével tiszteletet szerzett itt és hazaszerte a magyar névnek.

Ez a tömörülés, ez a példányszerű áldozatkészség megdöbbentette a román és szász tulzókat. Ehhez járult ez évben a brassói és Brassó vármegyei magyar nők tömörülése a kis perselyek elhelyezésével. Ez ideig 140 kis perselyt helyeztek el a lelkes honfanyok

maguk között s így egy év alatt 511 s rövid két év alatt 1022 frtot gyűjtenek össze krajczáronként. A csángó községek magyarsága rövid két év alatt mind alapító tagja leead a kultur-egyletnek.

Hiszszük, hogy álmatlan éjszakákat okoz ennek látása, tapasztalása a román és szász nemzetiségi tulzóknak — chauvinistáknak, de ezért nem fáj a mi fejünk. A brassói és brassóvármegyei mivel szász nők hasonló ügybuzgóságot, áldozatkészséget fejtettek ki a kisdédóvódák létrehozása és fentartása érdekében. Helyesen, hazafiasan cselekszenek. Miért nem teszik ugyanezt a brassói és brassóvármegyei román mivel nők is? Ki áll utjokba, hogy megakadályozza őket? Senki. Sőt azt is hallottuk, hogy a brassói szász nők készek minden városrészben tüstént egy német nyelvű óvodát állítani, a hova a brassói közm. egyesület magyar nyelvű óvodát állítand. Ezt már a Bolonya külvárosban meg is tették s jól tették. Ha főkegyeletünknek sikerülni fog Bolgárszegben magyar óvodát állítani, a mint tenni is fogja s erre a brassói lelkes szász nők azzal fognak válaszolni, hogy ők is nyomban állítani fognak egy német óvodát, mi erre is azt fogjuk felelni: „Jól tették.”

Kérdjük a Gazetától most már mi is: „Miért nem tesznek így a brassói román nők is? Ki áll utjokba, hogy ne tegyék? Hiszen a Bolgárszegben — Scheiu — legalább is három román tannyelvű óvodát lehetne állítani s Ó-Brassóban is legalább kettőt s a belvárosba legalább egyet. Ime hat román óvoda kellene legalább is Brassóba. Ki tiltja meg, hogy ne tegyék? Miért irigykedik a „Gazeta” és miért szekundál neki a „Kronstädter Zeitung”, ha mi brassói magyarok a mi gyermekeink számára óvodákat állitunk? Avagy azt várják tőlünk, hogy mi erre tőlük kérjük az engedelmet.

Nem tudják-e a „Gaz.” és „Kr. Zeitung”, hogy Bolgárszegben ezernél több magyar lakik? Ezek gyermekei számára fogunk mi ott óvodát állítani s nem a románok számára. A románok számára állitsanak a román nők, az Assotiatunea és más román egyletek. A szász nők tudják a módját. Szabad a verseny, rajta tehát előre!

Azt mi igen jól tudjuk, hogy igen-igen kevés azon elfoglaltak száma a brassói szászok és románok között, a kik úgy tekintik az óvodát mint védő intézetet a magyar nyelv ellen. Ellenkezőleg, jól tudjuk, hogy minden mivel szász és román azon van, hogy gyermeke minél korábban elsajátíthassa az állam nyelvét. Nincs is Brassóban olyan mivel szász és román szász nő és román nő, a ki ne beszéljen magyarul. Még a „Gaz.” és „Kr. Zeitung” szerkesztői sem képeznek kivételt s nem is képezhetnek, mert ez állásokból önként következik. — Széles Magyarország és leginkább Brassóban egyetlen óvodának sem lehet s nem lehet feladata védegyeletet képezni az állam nyelve ellen. Ezt csak a tulzó nemzetiségi lapok gyerkőcz újdondásai képzelik így.

Brassó, mint elsőrendű erdőlyrészi és a székel-földdel mindennapi érintkezésben álló kereskedő és iparos város, mivel polgárai felfogják saját helyzetüket s nem zárkoznak el az állam nyelvének megtanulása elől. Kik az állam nyelve ellen izgatnak, azok saját véreiknek legfőbb rosszakarói. Brassó város mivel polgárai és polgárnői, szász és román nők ezt sohasem tették, nem teszik, nem is fogják tenni.

Meg vagyunk győződve, hogy ha a románok

1. Napoleon 1805-ben Ausztriától 40 millió frank hadi kárpótlást követelt; 1807-ben provokált 140 milliót; 1809-ben ismét Ausztriára kerül a sor, s ekkor már 200 milliót fizetett vele, 1815-ben azonban fordul a kocka s Franciaország fizet győzőinek 700 milliót.

Ezek voltak 1871 ig a hadi kárpótlás maximumai. A milliárdokkal való fizetés tehát a közelebbi idő találmánya, illetőleg természetszerű következménye a harczviselés azon módjának, melyben a küzdő felek nem törődnek azzal, ha naponta száz meg százezer lövés röppen el, melyek egyenként 2—3 száz forintba kerülnek.

S talán Isten ujja látszik abban, hogy korunkban a francziák kezdven meg a nagyobb hadi sarcok követelését, ők lettek azok, kik a világtörténelemben valaha följegyzett kárpótlásoknak ez ideig utol nem ért maximumát fizették.

Ismeretes ngyan, de talán nem időszerűtlen, ha megemlékezünk ama világtörténelmi nevezetességű milliárdokról.

A porosz-francia háboru tartott 1870. július hó 18-tól 1871. márczius hó 2-ig, tehát 227 napon át, s e szerint a francziák által fizetett milliárdokból kerek számban mindennapra 22 millió, s minden órára 917.700 frank esett.

Az egész összeg nagyságáról világos képet nyuj-

tanak azon feljegyzések, melyek a „nizzai tudós” feljegyzései alapján fenmaradtak.

A milliárd tudvalevőleg = 1000 millió. Pedig a millió is respektabilis kis summa.

A nizzai tudós által tett számítások szerint ha valaki élete folyamán naponként egy frankot mint megtakarított összeget félre tenne, s a takarékoság e módját minden utódja folytatná, 2740 évig kellene az egy frankot mindennap félretennie, nem számítva kamatot, még egy millióra menne az összeg.

Ha pedig valaki, s annak utódjai, Krisztus születésétől kezdve minden első perczben — minden megszakítás nélkül — egy frankot félre tett volna, a boldog takarékosoknak ezer izigleni ivadécai csak 1892-ben érnék el azt, hogy egy milliárdnak — ily uton — birtokosai lehessenek.

Ha a francziák papirpénzben fizették volna az 5 milliárdot, takaros kis halnocskát képezett volna a lerótt adósság. Így például 100 drb ezer frankos bankjegy = 100,000, minek magassága = egy centimeter, 10 millióé pedig = 1 méter, e szerint meg egy milliárd lenne = 100 méter, az 5 milliárd pedig 500 méterre menne, mely tekintélyes magasság felül emelkedvén Európa sok magas hegyein, annak tetejéről, már az istenséghez való közelségnél fogva is el lehetett volna mondani: „mi csak az istentől félünk.”

Ezüstben 500,000 mázsa a sulya, melyet ha vonaton egyszerre szállított volna, nem kevesebb mint 200 vonatra lett volna szükség. Egy kocsit ugyanis 100 mázsával terhelve, öt ezer kocsira fért volna el a drága teher; az öt ezer kocsit pedig 200 vonatot képezhetett volna, minden vonatra 25 kocsit számítva.

Aranyban sulya 32,258 mázsa, 13 vonat 325 kocsival szállíthatott volna Párisból Berlinbe.

A megszámlálás azonban nehezen ment volna mert feltéve azt, hogy az illető számbavevő egy óra, alatt megszámlál 20,000 frankot, s naponta 8 órán át megszakítás nélkül ugyanoly arányban teljesíti feladatát, úgy 21 év kellett volna hozzá, hogy feladatát bevégezze.

Francia és Németország lakóinak száma akkor körülbelül egyforma volt; mindkettő = 38 millió. Az 5 milliárdból, ha a lakosság között fejenként osztották volna szét, jutott volna egyre-egyre 132 frank; amott persze minus, emitt meg plus gyanánt.

Ha hozzávesszük még azt, hogy a világforgalomban — legmagasabb számítás szerint — 25 milliárd van, s hogy Franciaországnak a háboru végétével épen ennyire mentek adósságai, indokolnak találhatjuk még a győzelem esélyeivel szemben is a háborútól való tartozkodást.

Brassóban valaha óvodákat fognak állítani, ők maguk minden kényszer nélkül azon lesznek, hogy azokban az anyanyelv mellett az állam nyelve is taníttassék. Nem a mi, hanem az ő jól felfogott érdekük fogja sugálni ezt nekik, ép úgy, mint a szászoknak is.

Koós Ferencz,
kir. tanfelügyelő.

A közönség köréből. *)

Tekintetes Szerkesztő ur!

Kérjük tisztelettel az alábbi soroknak b. lapjában leendő szives közlését.

A f. hó 9-én este a vigadóban tartott tánczesztély teljes sikere kötelességünké teszi, hogy hálás köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, ki szives támogatással ezen siker kivívását lehetővé tették. Első sorban illeti legbensőbb köszönetünk és hálánk az „Emke” brassói fiókegylete mélyen t. elnökségét, nevezetesen nagys. Koós Ferencz kir. tanácsos elnök s tek. Szerényi József szerkesztő jegyző urakat, kiknek jeginkább köszönhető a fényes siker; fogadja hálás köszönetünk kifejezését özv. Mester Kálmáné urnő ő nagysága s Kelemen Mária k. a., kiknek nagy részök van az est anyagi sikerében, Csiky Imre táncrendező ur s Laskai Adolf ur, a ki a termet mérsékelt áron volt szives átengedni, valamint a nagylelkű felülfizetők, névszerint: Leonhardt Ferencz ur 2 frt. 50 krt; Prettenhoffer Ferencz ur 2 frt 30 krt; Bocz Jenő; Dankmaringer Gyula; Koós Ferencz; Kugler Ede; Lieb József (Bécsből) és dr. Weisz Ignác urak 1—1 frtot; Csalotzky János és Magyar Sándor urak 50—50 krt.

Az estély összes bevétele 229 frt. 30 kr.: kiadás 128 frt. 27 kr., úgy hogy tiszta jövedelem 101 frt. 03 kr., melylyel ezen estélyünk emlékére mint a m. k. államvasutak Brassó állomásának altisztja kara az Emke. alapító tagjai sorába lépünk.

Brassó, 1888. a rendező bizottság febr. 12-én tartott utolsó üléséből.

Christophory Károly; Magyar Árpád;
Majorosy Gyula; Monoki János; Peller Márk;
Plása Dávid; Prettenhoffer Ferencz;
Prohászka Gyula és Simonides Albert.

Helyi és vidéki hírek

Személyi hírek. Ürmösi Maurer Mihály cs. kir. kamarás, a hermányi kerület országos képviselője, néhány nap óta városunkban időzik. Ugy vagyunk értesülve, hogy a képviselő ur ma este ismét Budapestre utazik.

Városi választás. Legközelebből meg fog történni a városi képviselet 50 választott tagjának újválasztása. Az erre érvényes lajstrom mártól kezdve 17-éig a tanács iktató-hivatalában ki van függesztve. Figyelmeztetjük erre a választóközönséget, hogy nézzen utána. Felszólalni e hó 22-ig lehet.

Felolvasás. A tanári kör hatodik felolvasó estélyét vasárnap d. u. 5 órakor tartotta szokott helyén. Sajnos, hogy ez alkalommal a közönség részvéte nem volt oly nagy, mint eddig, a mi azonban az eddigi, a szó legszorosabb értelmében közérdekű estélyek, illetve felolvasások után nem volt várható. A hölgyközönség most is szép számmal volt, de nem úgy a férfiak. Azt ugyan nem lehet mondani, hogy kevesen lettek volna, de annyian, mint eddig, nem voltak. A szép időnek tudjuk be ezt, a mely a szabadba vonzotta az illetőket. Pedig igazán sajnálhatják, hogy nem lehettek szem- és fültanui azon érdekes, kísérletekkel élénkített felolvasásnak, melyet Walther Béla főreáliskola tanár „Kirchhof és a spektralanalízis”-ről tartott. — A gyönyörű felolvasást a közönség dusan megérdemelt tapsokkal jutalmazta.

Megyei ügyek. Brassó megye közigazgatási bizottsága tegnap d. e. — a főispán távollétében — Roll Gyula kir. tanácsos-alispán elnöklése alatt havi ülést tartott. A gyűlésről tárgyhalmaz miatt csak jövő számunkban referálhatunk.

Adomány. Bergay József m. kir. pénzügyi titkár, ki mint illeték-kiszabási hivatalunk főnöke, ittléte alkalmával a helyi legszelesebb körökben tiszteletnek és szeretetnek örvendett, Nagy-Szebenből Ribári világtörténelmének az új kort tárgyaló önálló kötetét értékesítés végett az Emke. brassó megyei fiókjának ajánlkozta. Fogadja a nagylelkű ajándékozó köszönetünket.

Közügyűlést tart a brassói polgári kereskedelmi testület, mint ipartársulat f. hó 15-én este 7 $\frac{1}{2}$ órakor az Európa szállodában. A gyűlés tárgyai következők: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyzőkönyv hitelesítői megválasztása. 3. Jegyző évi jelentése. 4. Pénztárnok és számvizsgálók jelentése. 5. Iskola igazgató jelentése. 6. Az évi tagsági díj megszabása. 7. A tisztikar megválasztása. 8. Indítványok. (11. §. 6. sz.)

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményeknek sem tartalma, sem alakjáért nem vállal felelősséget a szerk.

Márczius 15. Az állandó márczius 15-iki bizottság elhatározta, hogy az idén, márczius 15-én délbén ismét ünnepélyt, este pedig az óvintézetek alapja javára hangversenyyel egybekötött tánczesztélyt rendez.

Adózás. Az idei első negyedévi adóbefizetés hatátnapja február hó 14-én jár le. Figyelmeztetjük erre az adózó közönséget, nehogy az intéssel s végrehajtással költséget okozzanak maguknak.

Munkanélküli iparosok. 841-re megy azon csizmadia- és cipésmesterek száma, kik Brassóban ez időszereint csaknem minden munka nélkül állanak. Egy-két hét múlva pedig teljesen munka nélkül lesznek s ha ezekhez a családtagokat is vesszük, úgy ezernél több lélek néz a legborzasztóbb inség elé. A „Brassói kereskedelmi és iparegyesület” sürgős és indokolt előterjesztést tett ezek érdekében egyrészt Tisza Kálmán miniszterelnöknek személyesen, másrészt a honvédelmi- és közös hadügyminiszternek, kiktől munkát kért s a kereskedelmi miniszternek is az ügy támogatása végett. A megye alispánja, a városi tanács és a kereskedelmi kamara szintén fel fogják kérni az ügy felkarolására. Örömmel jelenthetjük, hogy gróf Bethlen András főispánunk s Maurer Mihály képviselő ő méltóságai a leghathatósabban fogják az ügyet a kormánytól támogatni. A míg ily pártfogókkal diszkekedhetünk, — ne zugolódjunk.

Ügyvédi kamara. A brassói ügyvédi kamara, Kökösi Endre sepsi-szentgyörgyi ügyvédet, elhalálozása folytán, a kamara lajstromából kitörölte s irodája részére gondnokul Kökösi Árpád kovásznai ügyvédet nevezte ki.

Borzasztó esapás sujtotta Kovács Imre derék csizmadia-mestert. A múlt héten három gyermekét rabolta el egymásután a kegyetlen halál s még három más gyermeke is küzd vele. Még borzasztóbbá válik e esapás az által, hogy a szegény család nagy nyomorban van. Nagylelkű emberbarátok, segítsetek!

Kulturbált rendezett Budapesten a mágna fiatalok folyó hó 10-én az operaházban. Az estély oly fényesen sikerült, mint eddig estély alig. Különös fényt adott a trónörököspár, Rudolf és Stefánia megjelenése kik sokáig időztek ott. A tiszta jövedelem tetemes.

Az „Ifju Erdély”-ről legutóbbi száma alkalmából a „Nemzet” így nyilatkozik: „Ez a lap megérdemli a legteljesebb támogatást, mert derekasan küzd a kereskedelem és ipar érdekei mellett, s kíváncsok, hogy első sorban éppen az az osztály támogassa, a a melynek legvitalisabb érdekeit annyi buzgósággal szolgálja.”

Értekezlet a trónörökösnél. Az osztrák-magyar monarchia irásban és képen” szerkesztő és felügyelő bizottsága 11-én d. e. 10 órakor a budai várpalotában, a trónörökös lakosztályának nagy termében, Rudolf trónörökös elnöklése alatt ülést tartott.

A trónörökös pár, Mária Valéria hercegnő, valamint Klotild főhercegnő, Ferdinánd Szalvátor főherceg, Lipót toskanai herceg és Koburg Fülöp herceg nejével, Luiza főhercegnővel, 11-én este megjelenésükkel tisztelték meg özv. gróf Csekonics Jánosné bálját, melyet kecskeméti-utcai palotájában rendezett.

A farkasok, mint forgalom-zavarók. Nagy-Szt. Miklós és Csanád között a közlekedés megszűnt, de nem a hófúvások, hanem a farkasok miatt. A fenevadak itt ütöttek a két erdő közt tanyát, és azért kocsikkal nem mernek közlekedni.

A beteg trónörökös. A német trónörökös állapotáról érkezett legutóbbi jelentések szerint f. hó 10-én a trónörökös jól töltötte a napot; a táplálékot nehézség nélkül veszi magához. Állapotának javulása általában kielégítő. F. hó 11-én az orvosok jelentése szerint az egész napot az ágyon kívül töltötte, miután minden fájdalom nélküli, nyugodt éjjele volt. Mackenzie véleménye szerint bronchitis nem fog bekövetkezni; láz nem fordult elő. A trónörökös étvágya jó, de csak folyékony anyagokkal táplálkozik. A lázmentesség kedvező jelnek tekintendő, mert a bronchitis bekövetkezése; melyet rendszerint láz szokott kísérni, így kevésbé valószínű. 11-én este felé igen gyöngye láz állott be, mely azonban csakhamar elmúlt.

Előttünk van Spiegel S. és társa budapesti magkereskedő czég tavaszi árjegyzéke, mely czég mind a gyümölcsészeti, mind pedig a magkereskedelmi téren oly szép törekvést fejtett ki, hogy csakugyan megérdemli a közönség bizalmát. Hogy mennyire kitűnő sikereket ért el e czég magjaival, azt nem Spiegel mondja el öndicsérelgő, hanem a kertészkedő és gazdalközönség maga nyilatkozik az árjegyzék első oldalán. Részünkről csak annak megjegyzésére szoritkozunk, hogy oly magkereskedés, mely egyrészt racionális számítás útján, másrészt a tömeges pártolás következtében múlt évben a magkésztét oly tisztára eladta, hogy most ismét csupa kitűnő és friss magvakat nyújthat a külszöbön álló vetési évadhoz, egy ily magkereskedés mégis csak specialitás, a minőt még külföldön sem lehet találni és közönségünk önmagát tiszteli meg, ha

ezen czéget keresi fel rendeléseivel. Az okszerűen összeállított mintegy 400 magyarázó rajzzal bővített árjegyzék egyébiránt eddig új egyetlen a maga nemében, mert csinos küllapját nem holmi kétes hasznú czifrázás tölti el, hanem a küllap magában is már mintegy 40 növénynek gyönyörűen és hiven színezett magyarázó árjegyzékét képezi, természet után készült festményekről hazai első művészek által rajzolva. Ezen igen érdekes árjegyzék mindenkinek ingyen és bérmentve megküldetik, ki érte csak levelező lapon fordul Spiegel magkereskedéséhez (Budapest Andrassy-ut 16. sz.)

Közigazdaság.

Egy kis méhészet. *)

Sok laikus azt hiszi, hogy a méhek téli álmat alusznak, nem mozognak, nem esznek, épen mint az erdei medve barlangjában. Pedig a dolog nem így áll. A méhek egymásba csimpajkodva gomolyt, jobban mondva fűrtöket alkotnak. E fűrtök alakja és helyzete folyvást változik; a fűrt belsejében lévő méhek ki s a külsők be a gomoly központja felé iparkodnak s e folytonos váltakozás közben azok, a melyek kívül jutnak, eledelt vesznek magukhoz; ha pedig a méz egy helyen elfogyott, az egész fűrt tovább-tovább gördül a lépeken.

Nem alusznak tehát téli álmat a méhek s így rendjén van, ha a méhészek sem töltik semmit-tevéssel a téli időt. A méhesben ugyan nem sok tenni való akad, legfőlebb a arra felügyelni, nehogy a röplykak elhullott méhek, a könnyen mozgó tolóka, hó, vagy egyéb hulladék által beduguljon; vagy szorgalmasan pusztítjuk a kártékony egereket, melyek közül ha egy a kaptárba nyomul, nem csekély kárt okozhat. Egyébiránt, ha a méh-család, mely megtámadtatott, elég erős, még az egér pusztításától sem kell félnünk; a méhek, ha éléstárakban gazdálkodik az egér, megtámadják ezt, agyon szurkálják s szőrétől, húsától megfosztva, viasszal bevonják. Sokan találtak már kaptáraikban ilyen egér-mumiát.

A méhész dolga télen nem a méhesben, hanem otthon: kaptárak, méhészeti eszközök, mű-lépek, vagy viasz készítésében és tanulásban áll. A hosszú téli estéken előveszszük még egyszer a „Méhészeti Lapok” a „Magyar Méh”, a „Méhészeti Közlöny” vagy más szaklapokat s ezeket újra-meg újra áttanulmányozzuk. Szaklapok hiányában a „Néptanítók Lapja” is fontos szolgálatot tehet. Téli időre lehet tenni a legtöbb gyűlés megtartását is, a melyeken kiki elmondhatja tapasztalatait, s okosabbak tanácsa útján kijavítja egy-némely kisebb-nagyobb tévedéseit.

A fennebbieket után talán nem lesz érdektelen, ha elmondom, mivel tölti idejét a brassó megyei gazdasági egyesület méhészeti szakosztálya.

Tanulni és tanulni; terjeszteni, meghonosítani az okszerű méhészetet, kenyeret adni a szegénynek, jövedelmi forrást nyitni a módosabbaknak, ez volt s ez marad jelszavuk. Üdvös, magasztos célunkhoz hiven megyénk különböző községeiben a lefolyt évben 5 méh-telepet létesítettünk. Ezen méh-telepek minde-nike öt-öt méhcsaládból állott, modern kaptárokkal elhelyezve. Felállítottak pedig Prázmár, Szt.-Péter, Feketealom és Brassó községeiben. Brassó, azon meg nem magyarázható okból, hogy Türkös községe egy-letünk felhívására még csak nem is válaszolt, két méh-telepet nyert: egyet Ó-Brassóban, egyet Bolgárszegben. A telepek az illető politikai vagy hit-községek tulajdonai válnak azon föltétel mellett, hogy gondoskodnak arról, miszerint az okszerű méhészet titkaiba úgy az ifjuság, mind a felnőttek bevezettetnek; továbbá, öt éven át egy-egy méh-család a központba (Brassó) vissza adatik. Az így visszakért méh-családokból új és új telepek létesíttetnek mindaddig, míg vidékünknek minden egyes községében külön telepe lesz. A telepek vezetői első sorban a tanítók és lelkészek, a méheseket az illető községek valamely nyilvános helyen legkivált az iskolák mellett állítják fel.

Az 1887 ik év, mint azt a december hó közepén tartott nagy-gyűlésünkben történt jelentésekből ki lehet venni, egyáltalában nem volt kedvező a méhészetre, lassan ment a fia-ítás s mézet az egyes családok alig gyűjthettek annyit, a mennyi saját maguknak a kitelelésre elég.

(Vége következik.)

*) Biró Sándor ur a brassó megyei gazdasági egyesület méhészeti szakosztályának fíradhatatlan tagja, ezen cikket már Karácsonykor adta át közlésre. Nem rajtunk mult — bármily érdekes is — hogy eddig nem szoríthattunk számára tért, a mit a rendkívüli tárgyhalmaz okozott. Azonban a cikket korántsem multa még idejét.

Szerk.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szerényi József,

Iskola-Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Háziasszonyok figyelmébe!

[36] 4-15

Minden magyar háztartásban

divattá vált már

a Lenck-kávé

használata,

s nemcsak azért mivel magyar gyártmány, hanem mivel aroma, illat és alkatrészek kifogástalan minősége tekintetében fölülmulja a kereskedelmünkben előforduló összes kávépótlékokat.

Lenck-kávé kapható minden fűszer- és csemege-kereskedésben, s a hol még nem volna, vagy a készlet elfogyott volna, a t. közönség követelje, mint magyar iparterméket.

Mintákat ingyen s bérmentve küld LENCK S. soproni gyára.

A gyár képviselője Brassóban: Hedwig János ur.

Dr. C. M. FABER

néhai I. Miksa császár személyes fogorvosa, a becsületrend lovagja, Bécsben os. kir. szabadalmazott

hygienikus kivonatai a száj s fogak ápolására.

Eucalyptus-szájesszencia

(kitüntetve Párisban 1878-ban.)

A legrationálisabb, legtartalomdúsabb (78% hatásos alkatrész), legelismertebb hygienikus kivonat a száj ápolására, kellemetlen szag eltávolítására, a fogak fentartására, védőszer mindennemű torokbaj ellen. Gyermeknek gargalizáló szer iskola előtt s után, óvszernek diphteritisz ellen nagyon ajánlható. A beteg-szobák fertőztelenítésére nélkülözhetetlen. — Az orosz császári kormány által 1881. jan. 28 áról 681. med. depart. sz. min. leirat alapján a kórházakba s gyógyintézetekbe bevezettetett.

—o Egy üveg ára 1 frt 20 kr. o— (19 b) 1-12

Külön szájszappan „Puritas“,

a legrégebb s egyetlen, már az 1862. évi londoni kiállításon kitüntetett kitűnő, legjobb s leghathatósabb száj- s fogkonzerváló szer. Egy boboz 1 frt.

Kitűnő Puritas-fogkefék, préselt box- s vegyileg zsírtalanított sörtéből. Egy darab ára 50 kr.

Raktárak: Köhalmomban Wolff E. gyógyszerésznél, valamint Erdély minden gyógyszerházában és illatszerezésnél.

Főszétküldési raktár: BÉCS, I. Bezirk, Bauernmarkt, Nro 3.

Fontos

az étvágytalanság, gyönge emésztés, felbőfögés, gyomor- és bélhurut, nehéz lélegzés, májbaj, aranyér és egyéb a gyomortól származó betegségekben szenvedőknek

FÁCSÁNYI ÁRMIN gyógyszerész (Budapest, X. kerület Kőbánya)

által már másfél évtized óta készített

magyar édes mustárja.

A fentebbi bajokban, bármily idültek, a legrövidebb idő alatt bámulatos eredményeket hoz létre, mit bizonyít ama rendkívül sok számú hálairat, melyekbe bárki betekinthez.

Ára egy nagy üvegnek 1 frt, kis üvegnek 50 kr.

A csomagolási díj mérsékelt.

Kivonat egy hálaleveleiből:

„Tekintetes gyógyszerész ur! Van szerencsém jelenteni, hogy az ön kitűnő mustárja nálam igen jó hatást tett. Oly beteg voltam, hogy egy orvos sem ismerte ki bajomat. Köszvény, máj-, gyomorfájdalmaim voltak és ez által étvágytalanság. Öt üveg mustárt használtam el és tökéletesen fölgyógyultam. Kérnék tehát ezutal 2 üveget utánvétellel küldeni.

Nova (Zalamegye). 1887. márczius 5.

Pivonka Ferencz,
uradalmi fővadász.

(24) 3-8

Fényképészeti műterem.

Van szerencsém ezennel teljes tisztelettel értesíteni a n. é. helybeli s vidéki közönséget, hogy

fényképészeti műtermemet

Nagy-utca 504. szám alatt, Papp Ferencz ur házában saját nevem alatt megnyitottam. — Műtermem vállalkozik mindennemű a fényképészet körébe vágó munkák gyors, pontos, izlése s művészi kivitelű elkészítésére

a lehető legjutányosabb árak mellett.

Kérem a n. é. közönség szíves jóindulatu támogatását.

Mély tisztelettel **Knapp M.**
fényképész.

(1) 59-*

Gyors és biztos segély gyomorbajok és azok következményei ellen.

Az egészség fenntartása a nedvek s egyszersmind a vérnek is tisztítása s tisztántartására s a legjobb emésztés előmozdítására a legjobb s leghathatósabb szer, a már évek óta ismeretes s közkedvelt

dr. ROSA-féle életbalzsama.

Ez a leghasznosabb s a leggyógyhatásosabb gyógyfüvekből a legnagyobb gonddal készítve, teljesen megbízhatóan a legjobbnak bizonyult be mindennemű emésztési bántalmaknál, gyomorgörcsnél, étvágyhiány, savanyu felbőfögés, torlódás, aranyeres bántalmak stb., stb.-nél. Ezen kitűnő hatásánál fogva tehát ez már is a legjobbnak bizonyult s a legbiztosabb házi gyógyszerre vált.

Egy nagy üveggel 1 frt, egy kis üveggel 50 kr.

Több ezer elismerő- és dicsőirat van kitéve szíves betekintés végett.

Óvás! Hamisítások kikerülése végett mindenkit figyelmeztetek, hogy az én valódi s az eredeti utasítás szerint készített, dr. Rosa-féle életbalzsamom mindig egyik palackja kék lemez papírba van csomagolva, mely a hosszoldalán a következő felirattal van ellátva: Dr. Rosa-féle életbalzsam Fragner B. gyógyszerházából a fekete sashoz Prágában 205. sz. III. német, cseh, és francia nyelven, s melynek homlokzata az ide mellékelt törvényesen letéteményezett védjeggyel van ellátva.

Dr. ROSA életbalzsama valódi minőségben kapható a készítő főraktárában

FRAGNER B.,

gyógyszerházában „a fekete sashoz“ Prágában, 205. sz. III., továbbá Brassóban Kellemen Ferencz és Kugler Ede, valamint Budapesten Török József gyógyszerész uraknál. Az osztrák-magyar birodalom valamennyi nagyobb gyógyszerháza raktáron tartja ezen balzsamot.

Ugyanitt kapható még:

Prágai egyetemes házi-kenőcs,

ezer meg ezer hálairat által elismert biztos gyógyszer mindennemű gyuladások sebek és daganatok ellen. Biztos sikerrel alkalmazható a női mell gyuladása, tejmegrekedése és keményedésénél, a gyermek választásánál; a genyedéséknél vérdaganatoknál, genyefakadásoknál és pokolvárnál; körömdaganatnál s az ugynevezett körömméregnél a kézen vagy lábon; keményedéséknél, duzzadásoknál, mirigydagadatoknál, szalonnadagnál, holttestemnél stb. stb. Minden gyuladás daganat, keményedés, duzzadás a legrövidebb idő alatt gyógyíttatik, a hol azonban már a genyepéződés már beállott, a daganat a legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül fölszívja és meggyógyítva lesz.

25 és 35 kros szelenczében.

(11) 8-15

Óvás! Mintán a prágai egyetemes házi-kenőcs igen gyakran utánóztatik, mindenkit figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint egyedül csak általam lesz előállítva. És pedig csak akkor valódi ha a sárga fémdoboz, melyben foglaltatik vörös használati utasításba (9 nyelven nyomtatva) és kék lemez papirosba, mely az ide mellékelt védjeggyel van ellátva, van becsomagolva.

Fül-balzsam. A legkipróbáltabb és számos kísérlet által mint legmegbízhatóbb szer ismeretes a nehéz-hallás meggyógyítására, s a teljesen elvesztett hallás visszaszerzésére — Egy palack ára 1 frt.

LEHOUBLON

A LEGJOBB
szivarka-papiros
a valódi

Franczia gyártmány
CAWLEY és HENRY-től PÁRISBAN.

(10) 6-30 Utánzástó óvatik!

Ezen papiros legmegelőzhetőbben ajánlatik dr. Pohl J., dr. Ludwig E., dr. Lippmann E. bécsi egyetemi vegyértan-tanárak által, s pedig kitűnő minőségű, teljes tisztá, voltáért s mert semminő, az egészségre ártalmas alkatrészeket nem tartalmaz.

A legfőbb kitüntetések, a legnagyobb világhiállításokon, 1867-óta.

Mindenkor határozottan:

Liebig

társaság

hús-kivonata kérendő,

Csak akkor valódi,

ha minden doboz árújegye, a mellékelt névaláírással
kék nyomatásban van ellátva.

J. Liebig

A Liebig társaság központi raktára az Osztrák-Magyarbirodalom számára:

Berck Károly, osztr. csász. kir. udvari szállító, Bécs, I., Wollzeile 9 sz. a.

Kapható továbbá valamennyi nagyobb fűszer-csemege és gyógyfűszer kereskedésben, valamint minden gyógyszerházban.

A legfőbb kitüntetések, a legnagyobb világhiállításokon, 1867-óta.